

Til NVE og til Forbrukerrådet

Vedrørende installering av «Smartmålere» i norske hjem

Dato: 29.05.2018

Det er ønskelig med tilbakemelding fra NVE på spørsmålene som følger under, og gjerne en uttalelse fra Forbrukerrådet. Om Forbrukerrådet mener de ikke korrekt mottaker og bør uttale seg om dette, er det ønskelig med en henvisning til annen myndighet.

Bakgrunnen for spørsmålene er:

I disse dager sendes det ut ganske mange brev til nettkunder fra nettselskaper med informasjon om mulig utkobling av strøm, straffegebyrer, kontraktsbrudd, rettslige skritt, økt individuell nettleie, med mer. Disse går til forbrukere som har motsatt seg bytte til "Smartmåler" av ulike grunner, og har argumentert ovenfor nettselskapene uten å bli hørt. Folk sender inn legeattester og annen dokumentasjon, men flere nettselskaper kjører på med løpet sitt uansett. Det gjelder ikke alle.

Inntrykket er at noen av nettselskapene tolker vilkårene i nettavtalene til sin fordel, og bruker det for det det er verdt. Den vanlige mann i gata som ikke er bereist innenfor vilkår og jus, står nesten maktesløs og det verserer trolig mange meninger, synsing og feilinformasjon både fra forbrukere og fra nettselskapene. Mange uttrykker ren frykt. De frykter AMS, og de frykter straff fra nettselskapene.

Hensikten her er ikke å henge ut enkeltsselskaper, men jeg appellerer til NVE om å gi nettselskapene tydeligere føringer. Noen av nettselskapene viser bl.a. til "Vesentlig kontraktsbrudd" og truer med utkobling av strøm. Enkelte har opplevd krenking av privatlivet, montører som har tvunget seg inn/nektet å forlate eiendom. Historier man leser og hører kan kanskje være overdrevne eller ikke fortelle den fulle sannheten, men når det rapporteres om så mange tilfeller fra så mange forskjellige steder, kan det tyde på en fremgangsmåte enkelte selskaper benytter som ikke er sunn.

Jeg gir meg ikke inn på argumenter om hvorfor man ikke ønsker AMS i sine hjem, for jeg forstår det slik at NVE kun forholder seg til Statens Strålevern og EU-direktiver, og har sikkert hørt argumentasjonen før. **Det handler i stor grad om den enkeltes valg til å selv avgjøre om man vil ha et apparat i sitt hjem som avgir stråling og som sender persondata til lagring og bruk.**

Spørsmål 1

Tolker NVE det på samme måte som nettselskapene, at den som ikke vil ha AMS i sitt hjem må stå uten strøm fordi det er et «vesentlig kontraktsbrudd» å ikke godta dette?

Merk at man nekter ikke tilgang til måleren, man nekter at den skal byttes.

Som strømkunde viser jeg til at installeringen av smartmåler kun er til fordel for leverandør og ikke oss som kunder. Det er en ensidig gevinstavtale som leverandør har utarbeidet, med urimelige vilkår i avtalen. Viser til Rådskonferanse 93/13/EØF 5 april 1993 om urimelige vilkår i forbrukeravtaler. Direktivets formål er regulering av urimelige vilkår i avtaler mellom næringsdrivende og en forbruker. Viser til artikkel 3:

Punkt 1:

«Et avtalevilkår som ikke er individuelt forhandlet, skal ansees som urimelig dersom det til tross for kravet om god tro, medfører en betydelig skjevhet i de rettigheter og plikter partene har i henhold til avtalen, til skade for forbrukeren.»

Punkt 2.

«Et vilkår skal alltid anses for ikke å være individuelt forhandlet når det er utformet på forhånd og forbrukeren derfor ikke har kunnet påvirke innholdet, særlig i forbindelse med en ensidig utformet standardavtale.»

Norge og norske selskaper er forpliktet til å overholde dette direktivet. De nye strømmålerne blir slik jeg vurderer det påtvunget forbruker. Det gis tilnærmet ingen mulighet til å takke nei. Skifte av måler har ingen nytteverdi for forbruker, KUN for leverandør som markedsmessig kan dra nytte av personopplysninger i forhold til egen økonomisk vinning. Gjennom innhenting av disse data kartlegger nettselskapene forbruker og familiemedlemmers adferd og forbruk, samt utsetter forbruker for helsemessig strålerisiko. Dette mener jeg klart er en ensidig avtale, med urimelige vilkår og til skade for forbruker. Ber om at svaret inneholder en vurdering av nevnte direktiv, og hvorfor dette ikke hensyntas eller opplyses av nettselskapene.

Spørsmål 2

NVE sitt direktiv og vilkår i standardavtaler pålegger nettselskapene å installere AMS. Men denne loven er i tilfeller hvor forbruker ikke ønsker AMS i motstrid med Grunnloven, spesielt da paragraf 102:

«Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin kommunikasjon. Husransakelse må ikke finne sted, unntatt i kriminelle tilfeller.

Statens myndigheter skal sikre et vern om den personlige integritet.»

Mener NVE at Grunnlovens paragraf 102 ikke kan påberopes i saker om AMS installasjon? Hva er i så fall begrunnelsen?

Spørsmål 3

Synes NVE - som en av flere myndigheter i nevnte lov - at tvangsinnføring av AMS sikrer et vern om den personlige integritet?

Spørsmål 4

Hva er begrunnelsen for at NVE krever at forbrukere må sende legeattest til sin nettleverandør for å få fritak fra AMS installasjon?

<https://www.nve.no/stromkunde/smarte-strommalere-ams/>

"Personer som mener AMS-målerne medfører helsemessige plager, vil få fritak fra kravet om installasjon av AMS-måler dersom lege eller psykolog kan attestere at fritak er et riktig tiltak for å redusere helseplagene til denne personen. Dette må i så fall dokumenteres med en erklæring som forelegges nettselskapet."

<https://helsedirektoratet.no/nyheter/Legeattest-og-automatiske-straummalarar>

"Fastlegar skal ikkje skrive ut legeattest som seier at pasientar har helseplager som skuldast stråling frå automatiske straummålarar. Det er ikkje dokumentert samanheng mellom helseplager og stråling frå slike målarar."

Med andre ord kan legen kun skrive at pasienten har gitt uttrykk for bekymring eller helseplager. Det klarer den enkelte forbruker pent selv å skrive og er nok dokumentasjon i seg selv. Da sparer vi også fellesskapet for unødvendig bruk av penger og tid.

Spørsmål 5

Flere nettselskaper hevder at de med lovhjemmel kan ilegge høyere nettleie og andre gebyrer til den som ikke vil ha AMS (med kommunikasjonsenhet).

I menigmanns øyne er det jo et direktiv som påtvinger en ny enhet som erstatter en annen enhet som tjener **samme formål**. Hvorfor skal da sluttbruker betale for nettselskapene sine «økte» kostnader, når vi allerede betaler for dette gjennom nettleien, som også vil øke for alle. Man føler seg straffet fordi man ikke ønsker mer stråling og overvåkning i sitt hjem. Gebyrene og pris for økt nettleie varierer også kraftig fra selskap til selskap. Det kan virke som om summen er hentet litt tilfeldig hos hver enkelt, og det foreligger ingen dokumentasjon eller henvisning til vilkår i avtalen hvor nettselskap kan ta økt nettleie av enkeltpersoner.

Er dette noe NVE stiller seg bak, og hva er eventuelt begrunnelsen?

Håper at NVE innen rimelig kan besvare disse spørsmålene jeg som forbruker lurer på, da jeg ikke har lyktes å finne noe konkret om dette på deres nettsider.

Ønsker også en uttalelse fra Forbrukerrådet da disse spørsmålene berør forbrukere av tjenester som faller under leveringsplikt med avtale uten påvirkningskraft av forbrukeren. Det virker svært urimelig det mange av oss nå blir utsatt for, og det hele har bakgrunn i krav til installasjon av smartmålere som er fremmet og pålagt av NVE.

Svarene vil bli delt med familie og venner av meg som lurer på mye av det samme, spesielt spørsmål 1, som har skapt frykt blant mange berørte som frykter strålingen og blir truet med utkobling. Dette til orientering.

Med vennlig hilsen Kenneth Hedin